

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном

Tel. „Свобода“: BErgen 4-0807 4-0237

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПРИМІЩЕННЯ ДЛЯ УРЯДУ НА ВИПАДОК ВОЄННОГО НАПАДУ

Вашингтон, 14 травня. — Секретар оборони Джордж К. Маршал вислав довіроче доручення до 140,000 військових і цивільних працівників при обороні в смузі довкруги Вашингтону, щоб вони зголосилися у двадцять збірних точках в стейті

Зрадники-Науковці Новою Проблемою

Атлантик Сіті, Н. Дж. — Одиниці з-поміж науковців, які стають зрадниками країни, створили нову політичну й суспільну проблему. Вони заявляють, що представляють суспільну меншину, яку вони хочуть опанувати з наміром дати до влади і стати загрозой для загалу. Цю справу порушив у доповіді Івен Клейг, президент Кращої Конференції Суспільної Праці, яка саме відбувається тут при співучасті 6,000 провідників. Він признав, що подавляюча більшість науковців є лояльними і працює для рятунку людства. Тому, що дослідники над суспільною опікою знаходяться ще в „темній добі“, не легко процідити затіям ошуканчих науковців, пригадавав Клейг.

Вже вчасною осінню можна буде відчувати великі пересування американської робочої сили, коли велику кількість мушкетерів і жінок почнуть переносити або притягати до оборонної продукції, як про це говорив адміністратор робочої сили д-р Френк Грагем на конференції Суспільної Праці. Тепер працюють 3, 300,000 осіб при оборонній продукції, а порівняно з 3, 200,000. На конференції приїхало 6,000 суспільних працівників з цілої країни. Д-р Грагем попередив привабливих, що мобілізація вільного світу потриває довгий час.

Маршал закінчив свої зізнання в сенатських комісіях. Після сьоми днів секретар Маршал закінчив свої свідчення в сенатських комісіях збройної служби й закордонних справ над причинами збільшення ген. Долгеса МекАртура з верховної команди на Далекому Сході. Він виявив, що на кілька місяців перед його відставленням високі урядові були обережні в обмін своїх думок з МекАртуром. Маршал ще раз ствердив, що всі генерали виявляли свою солідарність з урядом супроти МекАртура, хоч деякі, як ось ген. Девід Д. Айзенгавер, не виявляли цього словами. — Після покінчення переслухання Маршала прийде черга на голову об'єднаних генеральних штабів, ген. Омара Н. Вредлі й інших. Голова сенатських комісій, сен. Річард Россел, остеріг сенаторів, які прислухуються зізнанням, щоб вони не вважалися виявляли комусь цього, що під час переслухання було зазначено в протоколі як довіроче, отже не признає його прилюдно, з якого може скористати ворог.

Після сьоми днів секретар Маршал закінчив свої свідчення в сенатських комісіях збройної служби й закордонних справ над причинами збільшення ген. Долгеса МекАртура з верховної команди на Далекому Сході. Він виявив, що на кілька місяців перед його відставленням високі урядові були обережні в обмін своїх думок з МекАртуром. Маршал ще раз ствердив, що всі генерали виявляли свою солідарність з урядом супроти МекАртура, хоч деякі, як ось ген. Девід Д. Айзенгавер, не виявляли цього словами. — Після покінчення переслухання Маршала прийде черга на голову об'єднаних генеральних штабів, ген. Омара Н. Вредлі й інших. Голова сенатських комісій, сен. Річард Россел, остеріг сенаторів, які прислухуються зізнанням, щоб вони не вважалися виявляли комусь цього, що під час переслухання було зазначено в протоколі як довіроче, отже не признає його прилюдно, з якого може скористати ворог.

Вашингтон, 15 травня. — Конгресмен Чарльз Керстен з Висконсина, вносячи до Конгресового Рекорду з 9-го травня зголошену ним в Палаті Репрезентантів в дні 17-го квітня резолюцію, в справі допомоги не-російським народам в Советському Союзі у їх визволенні з нацистських концтаборів, рекомендує У-Крайній Конгресовий Комітет та подібні репрезентації інших східно-європейських національних груп в Америці на дорадників в американській політиці відносно Советського Союзу. „Формуючи свою практичну програму підтримки поневоленим народам, Америка с в потенції шасливому положенні, бо ми вже масмо в межах наших кордонів різні американські політичні групи, які можуть послужити своїми вказівками і допомогою, такі, як Український Конгресовий Комітет Америки, Литовсько-Американська Рада, Американсько-Литовський Союз, Світовий Союз Естонців та Національний Комітет Білорусів, Вірменів і інших“ — говорив конгресмен Керстен, зголошуючи свою резолюцію, зміст якої вже був переданий в „Свободі“ з 28-го квітня. В своїй передмові, Мр. Керстен ще тоді-то внісши свою резолюцію, яку при американській допомозі, може відіграти 40 мільйонів волелюбних українців в теперішній східно-західній боротьбі, зокрема на випадок американсько-советської війни. При цьому він додає, що в підготовці згаданої резолюції йому у величній мірі допоміг професор Джорджтаунського Університету, д-р Лев Добрянський, голова УККомітету.

ЗГИНУЛО 11 МОРЯКІВ ПРИ ЗУДАРІ КОРАБЛІВ

Норфолк, Ва. — Найменше одинадцять моряків загинули при зіткненні кораблів Балкер з вугільним кораблем Тамес Трейсі коло пригіркі Генрі, а команда флоту признає, що кількість жертв може ще зрости. На тендері була приміщена газоліна для літаків, яка після зіткнення вибухла.

ПІДВИЩЕННЯ ФЕДЕРАЛЬНОГО ПОДАТКУ ВІД ПРОДАЖУ

Вашингтон. — Палатна комісія способів і засобів ухвалила тимчасово підвищити до загальної суми \$800,000,000 федеральний податок від продажу авт, папіросів і інших предметів особистого вжитку. Федеральний податок на цигаретки буде підвищений на один цент, отже пачка буде коштувати тепер 8 центів, крім доплати податку стейтового або місцевого. Податок від продажу телевізійних апаратів підвищений до 15 відсотків, а від авт до 10 відсотків, отже на три відсотки вище ніж досі. Такамо буде підвищений податок при закупні фонографічних платівок, фонографів, радіських апаратів, музичних інструментів і деяких родів хатної обстанови. Усі такі підвищення мають на меті знайти способи прибирання фондів на десять біліонів на видатки оборони, яких домагастся президент. З попередньо ухваленими податками в цій самій комісії, загальна сума підвищиться дідже вже до \$6,310,000,000. Комісія працює ще над новими податками.

В АМЕРИЦІ

● Америка, як здається не знає, за що її сини боряться в Кореї? Командувач військами в Кореї ген. МакАртур, який вийшов з війни, а побачивши 1,200 людей, які стояли довкруги стату, скочив у воду. Рятуючий відділ пожежної сторожі приїхав запізно.

● Прорив після операції осліплення п'ять років тому на Іво Джим морський піхотинець, Рей Марш з Лейвуд, Н. Дж. Ного відділа його судження і принесли йому в дар грамоту на власність дому, яку закупили для нього мешканці за \$23,000.

В ОЧІКУВАНІ НОВОГО НАСТУПУ ЧЕРВОНИХ, альянська важка артилерія на північ від Сеула посилює град гранат на ворожі позиції.

КОМІТЕТ О.Н. УХВАЛИВ САННЦІ ПРОТИ НИТАЮ

Прийнято американську пропозицію щодо припинення експорту стратегічних матеріалів.

Об'єднані Нації, Н. П., 15-го травня. — Комітет Додаткових Заходів Об'єднаних Націй прийняв вчора більшістю 11 голосів з одним тільки здержанням американську резолюцію, закликаючи всі країни до припинення експорту зброї і стратегічних матеріалів до червоного Китаю і Північної Кореї. Прийнята резолюція буде передана тепер Політичному Комітетові Генеральної Асамблеї, який має почати свої наради в цій справі вже в найближчий четвер. В голосуванні здержався тільки представник Єгипту. Комітет Додаткових Заходів був створений Генеральною Асамблеєю в лютому, і це є його першою рекомендацією санкцій проти агресора. До Комітету, що складається з представників 12 країн, не входить Советський Союз, а також його сателітів. В дипломатичних колах вважається, що резолюція одержить велику більшість теж в Генеральній Асамблеї, хоча советський блок та деякі азійські країни, зокрема Індія, Бурма і Індонезія, голосуватимуть проти неї. Рекомендації Генеральної Асамблеї не мають для членів О. Н. законно-зобов'язуючої сили. Індонезія вже заповіла, що вона продаватиме гому кожній країні, яка цього продукту потребує, виключно з Китаєм. Резолюція, після ухвалення її Генеральною Асамблеєю, закликаючи всі країни світу здержати експорт зброї, амуніції, нафти, гуми та всіх інших продуктів, які можуть бути використані в війні, до червоного Китаю і Північної Кореї. Проте, точне визначення цих продуктів залишається кожній країні. Американський представник, коментуючи прийняття Комітетом внесеної ним резолюції, назвав це черговим „визвом віри“ Об'єднаних Націй, вважаючи, що сама резолюція є тільки початком цілої низки нових заходів, що їх повинен застосувати вільний світ проти комуністичних розбійників в Азії.

МОЖЛИВІСТЬ БРИТАНСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ В ІРАНИ

Наказано готувати парашутних військ.

Лондон, 15 травня. — Британські парашутні війська дістали наказ готувати парашутних військ. Ірану або будь-куди інде. З цього виходило б, що Британія рішана поробити всі необхідні заходи для охорони своїх торговельних інтересів в Ірані, якщо ці заходи будуть потрібні. Проте, вже минулого тижня тут почали кружляти поговори, що Британія готова вжити військових заходів для охорони своїх нафтових посілостей, а зокрема для охорони життя своїх громадян в Ірані. В пресі з'явилися вісті, що міністерство закордонних справ приготувало іранському урядові ноту, остерігаючи його, що Британія рішана вжити сили проти будь-яких проявів сили і насильства відносно британських інтересів і громадян в Ірані. При цьому додається, що британський уряд вважав до уваги всі можливі консеквенції з такої акції, враховуючи теж „рух советських військ“ на іранському кордоні. Підкреслюється, що британський уряд с в цій справі в тісному контакті з американськими властями. Ситуація з Іраном оцінюється як дуже серйозна.

КЕРСТЕН РЕКОМЕНДУЄ УРЯДОВІ У. Н. КОМІТЕТ НА ПОЛІТИЧНОГО ДОРАДНИКА

Вашингтон, 15 травня. — Конгресмен Чарльз Керстен з Висконсина, вносячи до Конгресового Рекорду з 9-го травня зголошену ним в Палаті Репрезентантів в дні 17-го квітня резолюцію, в справі допомоги не-російським народам в Советському Союзі у їх визволенні з нацистських концтаборів, рекомендує У-Крайній Конгресовий Комітет та подібні репрезентації інших східно-європейських національних груп в Америці на дорадників в американській політиці відносно Советського Союзу. „Формуючи свою практичну програму підтримки поневоленим народам, Америка с в потенції шасливому положенні, бо ми вже масмо в межах наших кордонів різні американські політичні групи, які можуть послужити своїми вказівками і допомогою, такі, як Український Конгресовий Комітет Америки, Литовсько-Американська Рада, Американсько-Литовський Союз, Світовий Союз Естонців та Національний Комітет Білорусів, Вірменів і інших“ — говорив конгресмен Керстен, зголошуючи свою резолюцію, зміст якої вже був переданий в „Свободі“ з 28-го квітня. В своїй передмові, Мр. Керстен ще тоді-то внісши свою резолюцію, яку при американській допомозі, може відіграти 40 мільйонів волелюбних українців в теперішній східно-західній боротьбі, зокрема на випадок американсько-советської війни. При цьому він додає, що в підготовці згаданої резолюції йому у величній мірі допоміг професор Джорджтаунського Університету, д-р Лев Добрянський, голова УККомітету.

ПОЛЬСЬКИЙ БУНТ ПРОТИ СОВЕТСЬКОГО БАНДИТИЗМУ В ШТЕТІНІ

Париж, 15 травня. — Сьогодні тут наспіли достовірні повідомлення про грізний польський виступ проти советського бандитизму в портовому місті Штеттін (Щецін), яке після війни було прилучене до Польщі. В заворушеннях, що почалися після бандитського вбивства 5-х осіб польським майором, в дні 9-го квітня, — 4 особи були вбиті і о-після понад 1,500 заарештованих. На підставі тверджень з достовірних джерел та частинних повідомлень польської преси подастся такий образ розрухів: советський майор готував з двома поляками в центрі міста і нагло витягнув пістолет та положив трупом одного з них, і опісля другого, як тоді намагався стати в обороні застріленого. Втіваючи від зброї на відступ стрілів товпи, майор ще по дорозі вбив одного, до нічого непричасного, польського лікаря, опісля ще одну жінку і вкінці, скрививши в пивниці, що одного польського мільйонера, що показався йому перед очі. Біля дому, в якому скрився майор, збиралася польська товпа та почала домагатися від своєї поліції, щоб вона заарештувала майора. Поліція відмовлялася, заявляючи, що вона не має права вжити зброї проти советських представників і тоді прийшло до виступів проти поліції, внаслідок чого чотирьох поліцаїв було вбитих, з того один його власною пістолетом. На місце заворушень прибули негайно далішні поліцейські підкріплення, які теж відділ советського війська, що забрав з пивниці майора, тоді як поліція розганяла товпу. Під час заворушень було багато поранених і опісля понад 1,500 осіб заарештованих.

НЕМА ВЖЕ СУМНІВУ ПРО РОСІЙСКУ АТОМОВУ БОМБУ

Вашингтон. — Конгресовий спостерігач над останнім вибухом атомової зброї на Еніветок, каже, що високі урядовці висловлюють сто - відсоткове переконання, що Росія вже має атомову бомбу. Член спільної конгресової комісії атомової енергії, конгресмен Мелвін Прайс, який приглядався вибухові, повернувся вже до Вашингтону. Він заявив, що після того, що він і інші довідалися під час вибуху атомової зброї на Еніветок, не мають сумніву, що Росія має атомову бомбу. Зрештою на це с докази. Як с докази, він не сказав. Хоч він не сказав, які роди зброї випробовувало на Еніветок, то інші члени Конгресу виявили, що там була атомові артилерія, яку можна вжити в Кореїській війні.

АЛІАНТИ В КОРЕЇ ОЧІКУЮТЬ НОВОГО НАСТУПУ

Тільки обмежені бої на фронті.

Токіо, 15 травня. — Аліантське командування в Кореї, очікуючи відновлення розбитого в його першій фазі великого весняного наступу ворога, вислало вчора свої патрулі далеко поза лінії фронту, але ті майже не натрапляли на сліди ворога. Комуністичні війська, які мали вже завершити свою підготовку до відновлення наступу, — або держалися в укритті, або аліантські патрулі не доходили до головних ворожих ліній, хоча на західному фронті вони загналися на віддаленні приблизно вісімдесяти миль від аліантських оборонних позицій. Тільки в деяких випадках ворог відкривав сильний кулеметний вогонь, заставляючи аліантські патрулі до відвороту. Доц і низькі хмари утруднювали акцію авіації на фронті та її розвідку поза фронтовою лінією. Проте стверджено, що ворог продовжує підтягати на фронт нові резерви і свіжі підкріплення в людях і матеріалі, концентруючи головну на центральній ділянці фронту величезні сили. Вважається, що кількість ворожих військ, готових до нового наступу, вноситься тепер понад 600,000 вояків. Не вважаючи на тільки обмежений босвий контакт з ворогом, попереднього дня вбито в сухопутній акції 910 вояків, тоді як 400 інших червоних згнуло від налетів аліантської авіації. До найбільш оживлених боїв — впродовж вчорашнього дня прихилило над рікою Чонанг в районі Чунчон, де ворог намагався поширити свій мостовий причілок на правому березі ріки. Аліантська артилерія утруднювала йому цю акцію. Босве напружені були теж на східному секторі фронту в безпосередньому віддаленні від бережків, де попереднього дня ворог більшими силами атакував лінійно-корейські позиції. Теж сьогодні вранці майже на цілому фронті падав дощ і це, по думці аліантів, — могло б приспінити „другу фазу“ ворожого наступу, з огляду на обмеження непогодою акції аліантської авіації, яка — разом з артилерією, — розгромила першу фазу цього наступу біля Сеула. Аліантське командування висловлює впевненість і переконання, що кожний наступ ворога, без огляду на кількість кинених до нього військ, буде здержаний теперішніми силами аліантів, що розширюються завдяки переважачою силі їхньої зброї і стратегії.

Великий Шпигунський Процес в Японії

Токіо, 15 травня. — Перед американським військовим судом почався тут великий шпигунський процес проти 2 японців і 16 північних корейців, обвинувачених у викраденні найбільш таємних наказів і доручень аліантського головного командування. Між іншим вияснюється, що в руках тих шпигунів був подрібнений плян аліантського десанту в Інчон в дні 15-го вересня м. р., тільки аліантська противозвідка унеможливила передачу цих плянів ворожому командуванню. Якби ці документи були поспіли на час до ворога, аліантська акція в Інчон, одна з найсміливіших і найуспішніших в цій війні, могла б була скінчитися катастрофою для аліантів — заявив американський військовий прокуратор на відкритті процесу. Головним обвинуваченим в процесі с Йошімацу Ісамура, майор північно-корейської армії, що дістався до Японії нелегально у вересні 1949 року, зі спеціальною метою зорганізувати там комуністичну шпигунську сітку, що йому до деякої міри теж і поспастало. Теперішніх 18 обвинувачених це перша група з усіх 45 заарештованих.

ЗАКІНЧЕННЯ „ЧИСТКИ“ В ЯПОНІЇ

Токіо, 15 травня. — Після проголошеного недавно ген. Ріджвем дальшого аліантського полегшення окупаційного статуту в Японії, японський уряд пригтовляється насамперед до закінчення „чистки“, на підставі якої около 200,000 японців, які перед війною або під час війни брали активну участь в попередньому милітаристичному режимі, були виключені зі суспільного життя та від всіх урядів. В найближчих днях мало б бути офіційно проголошене закінчення „чистки“ і великий більшість досі „проскрибованих“ будуть привернені знову всі права.

ВАЖЛИВІ ВІЙСЬКОВІ НАРАДИ АЛІАНТІВ В СІНГАПУРІ

Сінгапур, 15 травня. — Сьогодні тут починається важлива конференція американських, британських і французьких військових командантів, з заданням якої с розглянути всі більш аспекти військового положення на Далекому Сході та обговорити можливість всебічної спільної акції трьох аліантів. Американську делегацію військових фахівців очолює адмірал Артур Струбель, що вчора прилетів тут зі своїм штабом зі Сан Дієго, Каліфорнія. До нього долучився там ген. Френсіс Брінк, шеф американської військової місії в Індокитаю. Французьку делегацію очолює ген. Жан де Летр де Тассіні, французький головний командант в Індокитаю. З британського боку беруть участь в нарадах генерал сер Джан Гардінг, адмірал сер Гай Россел і маршал авіації сер Френсіс Фогарті. Конференція — підготовку до якої задержувало в найбільшій таємниці, відбувається в головній квартирі британського генерального комісара для Південної Азії, полковника Мек Доналда. У військових колах надається цим нарадам великого значення.

РАЙН ГОЛОВНОЮ ОБОРОННОЮ ЛІНІЄЮ АЛІАНТІВ В ЕВРОПІ

Франкфурт, 15 травня. — В аліантських військових і політичних колах вважається, що на випадок советського нападу на Західну Європу, ріка Райн в Німеччині могла б бути першою соліднішою оборонною лінією. Це не значить, що аліанти не думають ставити спротиву вже на теперішніх кордонах, проте той спротив міг би бути обрхований тільки на сповільнення ворожого наступу для евакуації аліантських цивільних урядів та для відповідної оборонної підготовки на головній оборонній лінії. Досі немає конкретних познач евантуального безпосереднього советського нападу, але таку можливість не виключається, тим більше, що советські війська починають залишати свої зими квартири та виходити в поле „на справи“.

В СВІТІ

● Советські власті в своїй зоні Австрії заборонили два тижні тому видавати австрійську газету „Велт дер Арбайт“ („Світ Праці“); на другий тиждень та сама газета по-явилася під назвою „Фраєс Ворт“ („Вільне Слово“) і як її знову заборонено, вона тепер знову почала появлятися під назвою „Унзер Рехт“ („Наше Право“).

● Комуністи і безбашенні з-поміж своїх спадкоємців в союму тестамента виключили заможний британець Джам Дене, що залишив — 56,000 доларів майна.

● Арабські країни пригтовляють договір спільної оборони, у зв'язку з останніми порушеннями перемир'я в Палестині.

СВОБОДА SVOBODA

UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
В Джерсі Ситі і закордоном:			
Foreign and Jersey City Rates:			
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	\$6.50	Six months	\$6.50
На три місяці	\$3.50	Three months	\$3.50
Число з понеділка (з англійською частинкою):			
Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):			
На рік	\$3.00	One year	\$3.00
На пів року	\$2.00	Six months	\$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакції не відповідає.
Адреса: "СВОБОДА" P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАГРОЗЛИВИЙ СИМПТОМ

Останніми роками завважусмо оживлення нашої життя в Америці. Завдячусмо це як не в головній, то в дуже великій мірі новій імміграції, нашим землякам, що як скитальці прибули до нас з Німеччини. Нині по українських церквах більше вірних, в українських школах більше дітей. Українські організації мають більше членів, а українські газети більше читачів. З цього приводу можна тільки радіти. До позитивних явищ треба зараховувати теж наші різноманітні імпрези, народні свята, академії, маніфестації, вистави, концерти і т. п. Теж і повстання нових організацій, якщо вони вносять у наше життя щось дійсно нове й потрібне, треба вітати. Біда тільки, що завелика кількість імпрез має у наслідку, що публіка недошисе. Позначки цього вже є навіть дуже поважні.

Недавно редактор ньюйорської польської газети "Нови Свѣт" жалівся, що на великій і традиційній народній святі, влаштованій в гарній залі й в самому осередку польської громади, було прийнятих разом з хористами і виконавцями програми — 120 осіб. Отже, виголошувало патріотичні промови і співано патріотичні пісні до порожніх крісел, а це не так давно на того роду національні торжества прибували тисячі американських поляків, тут ріджених і старих емігрантів. Якщо так явище було чисто локалізмом, то його можна б вважати недомоганням певних громад, чи організацій, які влаштовують того роду імпрези. Але виявляється, що це явище загальне. Стверджуючи це, польська газета пробує знайти роз'ясню на це лихо, признаючись, що вона не в силі сама цього зробити і тому закликає цілу громади до глибшої задуми над нею, до скликування публічних дебат на цю тему, добре підготованих та позбавлених усякої демагогії й пустих патріотичних фраз. Треба — пишеться в польській газеті — шукати нових шляхів, нових метод, бо треба зміни, бо не можна жити постійно тим, що вже минуло і постійно говорити про те, що вже давно сказано і що слухачі знають напам'ять. Треба обов'язково обмежити кількість національних свят та імпрез до мінімуму і святкувати їх об'єднано, громадно. Це є koniecznością, над якою немає потреби навіть дебатувати.

Як відомо, поляків в Америці є без порівняння більше, ніж українців. До того вони живуть великими громадами, мають патріотичні парафії, багато високих шкіл і т. д. Проте навіть у них доходить уже до того, що на національних святах буває на сцені мало що менше людей, як на залі. Чи ми, американські українці, в кращому від них положенні? Чи ми не завважусмо, як у поспішному темпі щораз зменшується кількість публіки на різних наших імпрезах? Це сьогодні, коли ці імпрези повинні притягати ще велике число новоприбулих. Щож тоді буде завтра, як і новоприбулі стануть "старою імміграцією"? Різних народних свят та імпрез є у нас щораз більше, але публіки на них щораз менше. Такий стан не веде до добра. Тому теж і нам треба над тим явищем зазвешувати та прийти до якогось розумного висновку ще завчасу, коли це можна ликови зарадити. Добрих імпрез нам треба, бо без них життя стало б мертвим. Але імпрези без публіки — це моральний і матеріальний неуспіх і упадок, а не прогрес в нашому громадському житті.

ВІД ПРЕСТОЛУ ДО БЕРЕЗИ

Польська влада завжди волюнтаризувалася на зносних Волинців з Галичинами: вона докладала великих зусиль, щоб вдержати т. зв. сокальський кордон. Силлю в оці для поляків була українська преса, що приходила з Галичини на Волинь. Не видаючи офіційної заборони передплачувати волинцям українську пресу, польська влада дозволяла, а скорше всього тасмю наказала усім начальникам поштово-управлінь по можливості всю українську пресу по одержанні негайно палати. Даремно передплатники складали безкоштовні рекламні. Я особисто попросив адміністрацію "Діла" вислати мені часопис порученою чачкою два рази в тиждень. Місцева поліція безумовно домагалася, щоб я "одумав" рішення — зрешта чачки та

Місяць Симона Петлюри

Цього місяця минає 25 років з дня смерті Головного Отамана Симона Петлюри, голови відновленої в пожегах першої світової війни і революції Української Держави і символу боротьби за неї. Куля большевицького агента перервала на вулиці Парижа життя головного архітектора Української Народної Республіки, але його кров, що тільки скріпила ідею для якої він жив і за яку життя своє віддав. Одним з доказів цього мають бути й обходи, що їх влаштовують українці у вільному світі для вшанування пам'яті Головного Отамана в 25-ту річницю його трагічної смерті.

Цими міркуваннями кермувався Український Конгресовий Комітет, закликаючи американсько-українські громади влаштовувати відповідні імпрези з цієї нагоди. Академії, свята, концерти, віча і т. п. імпрези по наших громадах мають бути наявним доказом, що зв'язана назавжди з іменем Симона Петлюри ідея української державності не тільки живе, але й могутніс теж між нами, громадянами чи кандидатами на громадян цієї вільної країни. Ідучи за закликом УККомітету, в Нью Йорку та в багатьох інших місцевостях вже

Небезпека з ідопоклонством Сталінові

В повісті Джорджа Орвела, "Вісімдесятчотири" зображено фантастична картина Старшого Брата, який добився становища диктатора в тоталітарній суспільстві і став причиною його нещастя. Подібну картину малював і перед, а розмаювали її до неможливих розмірів совєтські газети підчас останніх виборів до Верховної Ради. З наслідком до Америки совєтських і підсовєтських журналістів і часописів роблять інтересні підсумки американські спостерігачі совєтської дійсності, між ін. і добре нам відомий Вільям Генрі Чемберлін. Він твердить, що картина Сталіна виїхала далеко жакливіше ніж картина Старшого Брата, зображена Орвелом. Коли б узяти до купи підхлібство й чолобитство, виявляючи колісний різним царям, то вони біднучуть у порівнянні з ідопоклонством, віддаваним Сталінові підчас останніх виборів. На доказ цього він наводить вимки з московської "Правди". В числі з 10 тогочасних газет наводять подробиці з життя Сталіна, роздуваючи їх до історичних подій. Наприклад промови Сталіна з 1946 р. надається небувале значення і святкується п'яту річницю її виголошення "великим вождем". Промову розкидано з нагоди її "ювілею" по виборчому округу в Москві і вона стала темою різних промов, які звеличували її як якусь святість.

У поновленій Совєтами Литви йшла подібна оргія ідопоклонства, коли Владас Нунка, секретар Комуністичної партії Литви видрукував свою промову "Під сонцем Сталіна" в якій не щадив похвал і признань "вождя" за осягні, до яких дійшов робучий литовський народ. З вичаюності за те, цей нарід обізвався устами Нунки, віддати усі свої сили на підтримку комуністичної програми, нарисованої "геніальним Сталіном". Про шугучо викликуваний настрій на Україні повідомляла теж преса. Коли серед таких переговорів у підхлібстві для Сталіна прийшов день виборів 18 лютого, то совєтські щоденники, між іними й "Правда", помістили у великих розмірах картину Сталіна в військовій однострою. У редакційній передовиці зазначено наперед, що Сталін "дістане всі голоси совєтського народу і закінчить славослов'ям на адресу "вождя" й "учителя" партії й народу.

Наступний день по виборах газети знову помістили світліну "вождя" з деякими світлинами виборців у таких віддалених від себе округах, як Кірівська округа в Ленінграді або в далекому Якутську, які віддавали голоси на Сталіна. Совєтська телеграфічна агенція "Тасс" сповістила, що кожен голос у виборчій окрузі віддано на Старшого Брата, а деякі виборці ще й дописували від себе слова: "Слава нашому великому Сталінові" з додатком "Ти наше щастя і наша надія", як це колись співали у церковних піснях.

У Баку, на Кавказі, помістила місцева газета інтерв'ю Сталіна з редактором "Правди", яке розголошено по цілому світі, а для підсовєтських населення передано крізь радіо, з заміткою "Наші серця раділи під враженням слів Сталіна". В інших містах повторювано стереотипно фразу "Хай

живе наш улюблений вождь і учитель, великий Сталін".

Крім совєтських газет виголосили належні похвали газети в Польщі на честь Сталіна, як "провідника в світовому таборі миру і провідника поступового людства", а болгарські газети написали, що "Сталін показує народам шлях до спасення". Зрештою від Берліна до Пекіну йшла та сама нота для "незрівняного вождя людства". Теж згадано між ін. що в Болгарії розпродано 585,000 примірників книжок з творами Сталіна впродовж одного року, а в Китаю писали, що китайське населення хоче вчитися російській мові на знак подиву для Сталіна.

Усі похвали це повторювання старих зразків, які відіграють тепер при різних нагодах, бо щож можна ще додати до тих "акафистів" на честь "вождя"? Одне до у світі ставлять запити, на скільки картина "наймудрішого", "непомильного" і обдареного усіми чеснотами "надлюдського вождя" дійсно утримується в пам'яті людей? Є такі, які кажуть, що в Росії справді витворено культ Сталіна, який доходить до бездушного фанатизму. Цей культ мав би спасати людину від гніву й переслідування большевицької влади. Знов інші думають, що загальне прийняття слів вождя, що урядово госять про диктатора, та що навіть у людей зроджується ненависть до самого "вождя" вже за те, що він дозволяє на такі оргії.

Але є ще й такий погляд, який хоче дійти до якоїсь розв'язки російсько-совєтської проблеми в після-сталінських часах. Цей погляд рахується з тим, що Сталін не є вічний. Він мусить минувати. Отже хто то по ньому обійме владу, як за його життя не вільно нікому дійти до якогось впливу й значення на цій безмежній території, замаскалій різними націями і племенами? Отже ідопоклонство, віддаване Сталінові, є небезпечне для самої влади вже тому, що на місце помершого Сталіна не буде нікого, щоб його хотів шанувати як Сталіна, або так його боявся, як боявся "незрівняного вождя". Хтонебудь обійме владу після Сталіна, не зможе унаслідки почитання яке віддається тепер тільки йому самому. Тому місце безмежної влади Старшого Брата може заняти хаос, якого не було в історії людства.

До цього можна додати, що є такі нації, ворожі Совєтам, які ждуть на оцей хаос і до нього на свій лад приготувались. Та куди краще не ждати на хаос, ні не журитись тим, як поклянятимуться наслідники Сталіна, а думати про те, як допомогти народам, що стогнуть під червоним тоталітаризмом, визволитись з ярма, сталінського, чи йому подібного.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
У Н. СОЮЗУ!

JOIN THE TAKE-HOME SAVINGS PLAN BY BUYING U.S. SAVINGS BONDS EVERY PAY DAY

Микола Очерет

ІДЕ ВЕСНА

Хоть і поволі, а все ж весна йде до нас; та тут весна зовсім не така як там. Вийдеш було на Володимирську гору, глянеш — а перед тобою внизу море — то Дніпро, скинувши зимові пута, несе воду з української землі в Українське, Чорне Море. І скільки зору хватить — скрізь вода! Труханового острова нема, десь під водою; далі купаються у воді два села: Тросцина й Вигуровщина. Микільська Пустиня — як на долоні; до Межигір'я рукою подати. Простір, ширина і тепле весняне повітря... Легенний вітерець дихає на вас і любу томою підводи підставляє чоло. Навкрути ж повно народу, що вишов подихати чистим, свіжим, весняним повітрям. Дихають та сили набираються для тяжкого, щоденного життя; радіють, що минула вже зима.

Іде весна, а з нею й весняні свята. Тут, ось на Великдень, Служба Божя правиться у всіх церквах. Всюди повно народу. Моляться всі так, як їхня совість їм велить, як підказує їм їхня душа — тут же жадних заборон нема. А після Служби кожен несе посвячене додому і сідає разом з сім'єю розговлятися. На столі чого тільки нема — їж, пий та радуйся, що живеш у країні, де всього, хва-тає, всього вдосталь. Таки зовсім по-людському зустрічаємо тут Великдень, — дай Боже й повик так!

Там теж на Великдень Служба Божя правиться, але до церкви ходять лише старі та каліки — їм вже нічого не страшно, тому й ходять. Здорове населення до церкви не ходить, бо зараз звільняється з роботи і пошлють на "пролетарську переховку" до Сибіру в концентраційний табор "укрепляти мощь родини пролетаріату". Зате там усі ходять вечором проборювати постанови уряду, що видані саме з приходом весни. Проробляють постанови: про "підготовку, машинно-тракторних і спеціалізованих станцій до проведення весняних робіт", про "планування в укрупнених колгоспах весняних польових робіт", про "заходи по забезпеченню високих урожаїв чумиз", про "заходи по догляду за посівами озимих культур", про "заходи по підготовці і проведенню сієви бавовняку", про "заходи по задержанню весняних вод", про "заходи по забезпеченню високих урожаїв буряків", про "заходи до підготовки охорони соціалістичного врожаю", про... та хіба всі ті постанови можна перерахувати! Народ це все там проробляв, ті постанови про заходи вивчас кожного вечора, а о'чомусь не може не то що "перегнати", але навіть "догнати" отой "гнілий" Захід. Тут же ніхто тих постанов не видає, ніхто їх не вивчас, а врожай гут такий, що далеко до них отим "укрупненим колгоспам", а вже що "перегнати" за ними "постановами" та "заходами", то вже й говорити годі. І всього тут досить, і всього тут хва-тає, — простому, совєтському чововку" і у сні таке багатство не виснається! Іде весна і скрізь тут розгортається робота, а разом з тим творяться табори, де молоді, що цілу зиму працювали по школах, змогла відпочити. Іде весна й

увесь народ тут поволі вкладається в інтензивну працю, а разом з тим і розгати стають різноманітні, бо можна використати й поле та ліс, й гори та воду. Розгортається діяльність різних спортивних товариств, починають діяти туристичні об'єднання, інтенсивніше працюють незчислимі курорти, — життя розгортається на повний хід. А там, на Батьківщині, лише незнайна горстка совєтських "буржуїв", чи як їх там звуть — "совбур'ів" може жити отим повним життям. — "Простий, совєтський чоловік" аєсь свій пільний від праці час використовує для вивчення постанов різних з'їзді та нарад, що майже щодня має весною відбуватися в Совєтському Союзі. Ось розгортаємо "Радянську Україну" і випишемо повідомлення про з'їзди і наради лише з цього одного числа: нарада директорів машинно-тракторних станцій разом з представниками спортивних діянок, наради працівників лісового господарства, з'їзди — передовиків бурякових плантацій, з'їзди "плановиків сільськогосподарства", з'їзди "бригадирів укрупнених колгоспів" з'їзди "ударників виробництва племінної худоби", звіти про "наради передовиків сільськогосподарства", в якій взяло участь приблизно дві тисячі "передовиків людей соціалістичного землеробства і тваринництва". А вже про партійні з'їзди та наради й говорити не доводиться. В останніх трьох тижнях "відбулись обласні наради в Києві, Одесі, Сумах, Ужгороді, Чернівцях, Кіровограді, Житомирі, Тарнополі і у Львові". Перелічується кого саме обрали на секретаря обкому. Напр. В Одесі вибрано: К. Макарова, О. Єлішева, В. Педьова, О. Федосова та В. Готта — як бачимо глибоко всі українці! Але чому саме весною стільки з'їзді і наради? — Хто ж працює на полі? На полі робить "простий, совєтський чоловік", а "совбур'ів" засідають — треба ж розподілити працю. А крім того так і краше, бо коли трапляється недорід чи виб'є град або залле вода здохли хліба, відповідатиме, — "простий, совєтський чоловік" — він же робив — в його роботі став невеличкий "совбур'ів" в цьому невинні, вони ж не могли працювати, вони ж засідали на з'їздах та нарадах. По-чому там жити весною і добре до ми тут, в Америці.

Весна іде — саме там, на тому боці "залізної заслони" туті марші дивізій, гріхот танків, шум пропелерів. То на Сході почалися військові маневри. Досвід іпоказав, що війна починається звичайно літом — весною ж відбуваються лише маневри. Взяти хоч би таке вашингтонське повідомлення: "Американські спеціалісти підтверджують, що Совєтський Союз з тепер на вершці свого воєнного потенціалу при рівночасному ще більшому зубожненню населення". Або хоч би взяли авторитетну заяву міністра оборони ЗДА — генерала Маршала, за якою "мирова ситуація зараз значно серйозніша ніж вона була в листопаді минулого року", і мета маневрів стане ясною: Коли ж додати до цього, що вся ідеологічна наука совєтських "вождів" учить: "озброєння капіталістичного оточення веде немину до війни", то "відповідь, яку дають багато дослідників совєтської політики така: Політоро може-ринитись зачати відкрити війну... через цілий ряд причин і аргументів". Варто лише згадати Югославію, щоб переконались, що війна таки дуже близька. Бо коли армії сателітів, значно підсилені і озброєні Совєтами, зможуть виграти "блітц"-перемогу над

(Закінчення на стор. 3)

А, це той парох з Лопушана, де свят державних не святкують, де "Україну" будують. Знаєш, де, Україна? Под гурон долини, а в д... Україна. — Всі поліцаї-зареготалися на цей грубий жарт. Засміявся і комісар. А це ж напевно інтелігентна людина, може навіть з вищою правничою освітою, подумав я.

Дижурний поліцаї, що сидів за письмовим столом і мовчки прислухувався до розмови, — байдуком голосом промовив до мене:

— Ксюндз є арештований. Прощу віддати свої папери, — гроші, пасок, шлейки, капелюх.

(Продовження буде)

О. Вишнівський, ген. хор. 6. Арамі УНР.

ОТАМАН І ОТАМАНІЯ

Вступ

В історії кожної держави, кожного народу є свої світлі і тіні, є постаті ясні й темні; є лицарі й нікчемники. У державі чи суспільстві є так, скажім, як у шклянці води з якоюсь частинкою бруду; коли шклянку ця стоїть міцно й непохитно, всенний бруд спускається на дно й лежить там спокійно, компактно масою, але як тільки шклянку порушити, бруд зараз же починає пхатися до гори...

Те саме явище спостерігаємо в державі і громадянсько-політичному житті: кожне заворушення — чи то буде революція чи вибух національного зриву, чи, взагалі, якась замішанина — викликає незмінно й неминує пхання наверх різного роду нікчемників.

Отже, одним з характеристичних явищ кожного заворушення є те, що бурхливі хвилі його виносять на широкі й глибокі води не тільки людей ідейних, талановито-творчих, цілком відповідних тому історичному завданню, що його покладає на долю вибраних революцій чи національний зрив у переломові хвилині життя того чи іншого народу, але також людей без ідеалістичного пориву і моральних підвалин, густо-часто нездар, але енергійних, нахабно-спритних демагогів, які ведуть за собою на товп лише тим, що самі йдуть за ним, потурючи йому в усьому й обіцяючи мотлохові золоті групи на давно усохлій вербі...

Не один такий авантюрист встигав зганяти і революцію і визвольний рух заки правду, в підпіллі загнана, виїде на світло Боже й усім відкриє очі на нікчемну постать того чи іншого „героя“ революції, або визвольної боротьби. Чим більше таких авантюристів, у великому чи малому масштабі, мас серед себе повсталих народ — тим менш, зрозуміло, є шансів на перемогу революції, на здійснення визвольних плянів.

Наша визвольна боротьба, що розпочалася була в очі всеросійської революції 1917 року, не була під тим зглядом винятком, та й не могла ним бути, бо український народ, невироблений політично, несвідомий національно, хронічно хворий на брак національної інтелігенції й освіти, був чудовим ґрунтом для буйного врожаю на різного роду авантюристів — „отаманів“. На наше щастя, майже всі ці „отамани“ були малого масштабу, але на наше горе, їх усе ж було забагато, щоб руйнацька діяльність їхня не відбилася була негативно на наших визвольних змаганнях, на нашій збройній боротьбі за визволення з-під московського ярма.

Фактично, за часів нашої визвольної боротьби — 1917-20 роках, — мали ми двоякого роду отаманів. У нашому війську назва отаман була однією з назвою командирів, генерал, вождь. Отже: отаман курія, отаман коша, дикий отаман, головний отаман. У галицько-українській армії отаман означав рангу: перший ступінь булавного старшини (майор). Крім цього, отаманами себе називали ватажки повстанських загонів. Ця назва так була до них пристала, що по всій Україні їх інакше й не називали.

Таким чином, мали ми отаманів-старшин українського війська і отаманів ватажків. Взагалі ж, і в далекому і в ближньому минулому, мали ми о-

таманів, що імена їхні вписуються до нашої історії золотими літерами, як найкращий зразок чини і жертвенності, отаманів, про яких народ співає в своїх піснях-думах, як про українських лицарів, і „отаманів“ у лапках, у гіршому значенні цього слова, „отаманів“, що, ніби працюючи для української справи, останній тільки шкодили. Про це треба пам'ятати і не змішувати до купи одних і других.

Отаман-ватажків

Отаманів-ватажків можна поділити на дві нерівні групи: отаманів карних (значно менше) і отаманів некарних. До цих останніх належали: батьки-отамани, „отамани-маніяки“, „отамани опереткові“, „отамани локальні патріоти“, „отамани незалежних республік“, „отамани-анархисти“.

Ватажкам цим не можна цілком одмовити ані в ініціативі, ані в енергії, ані в хисті організації — вони повинні це були мати, коли спромоглися організувати відділи, повести їх за собою й керувати (добре чи зле — інша річ) ними. Майже всім цим некарним отаманам не можна було (за винятком „отаманів-анархистів“) відмовити рівнож у певному патріотизмі. Але хоч чимало з них і декларувало любов і завітність про „Неньку-Україну“, то все ж, чинячи своїми удоволюючи вони зовсім щось протилежного до любови й відданості своїй батьківщині.

Отамані карні, або ідейні, були свідомі своїх національних обов'язків. Зі своїми повстанчими загонами вони нищили лише ворога України в його запілля, а коли український фронт наближався до них, ставали до диспозиції нашого уряду й його військової влади і карно виконували покладені на них завдання. Ці отамани нероз ставали нашою війською в пригоді і не від них пішла в нас пошесть, що „отаманіс“ зветься:

„Батьки-отамани“ (так вони казали себе називати) теж полювали на ворога в його запілля, тільки ніколи не могли бути певним, чи то, хто нині є для них ворогом, не було завтра їхнім приятелем і напалки... Прилучені до армії, не виконували наказів, не тримали зв'язку і, взагалі, чинили на власну руку, спричиняючи не раз до неуспіху на фронті: „Батьки“ то славово кривилися, то з бандуристами зналися, а через те, що все, що з зле, хутчий світ облітає й добру славу забиває, „батьки“, со своїми загонами, все мали тавро „українських бандитів“, а негативні чини їх безпідставно йшли на рахунок українського війська і його Головного Отамана.

„Отамані-маніяки“ відрізнялися від „батьків“ більшою національною свідомістю й тим, що хорували на манію величності, де-які з них мріяли, навіть про булаву. Крім того, різнилися вони ще і своєю химерною організацією та внутрішньою спільністю. Український Уряд теоретично визнавав, але зарадження його для себе не вважали за обов'язок. Усі справи, навіть бойові завдання, вирішували сходом. Організація загонів цих „отаманів“ була карикатурою на історичну „Запорізьку Січ“. Отримав, наприклад, такий „батько-отамані-маніяк“ бойовий наказ од Головної Команди нашого війська. Прочитавши його, збирає в коло свою частину — „маті-січ“. Посередині кола — вибрана старшина (вибор-

не начало). Урочисто з'являється сам „батько-маніяк“ з о-саулом. В руках „батька“ булава... Він кланяється на всі чотири боки. Старшина й козацтво мовчки скидають шапки, віддають уклін і знову надягають шапки.

Отже, — починає отаман, — панове старшина й панове братчики! Дістав я такий ось наказ.

На знак рукою, осаулу відчитує наказ.

Як порадице, панове, виконувати його чи ні?

Майже ніколи дискусії не буває. Старшина скидає шапку, кланяється й відповідає:

— Що наші дурні голови в порівнянні з твоєю, батьку? Як накажеш — так і буде!

Мовчить якусь хвилину „отаман“. Намістьовість. Нарешті піднісється булава:

Отже, панове, я вирішив цю справу так ось і так!

Не завжди рішення це згодою на виконання наказу... Часом виконання ставиться в залежність від згоди головної команди на певні умови „батька-маніяка“; іноді наказ зовсім не виконується й Команду про це не повідомляється. Як-що „маті-січ“ з наказу „батька“ б'ється, то здебільшого добре, особливо, коли „батько“ обіцяє поділити здобич, але деколи „панове братчики“ чкурнуть десь так, що кілька днів потрібно було на те, щоб нав'язати з „батьком-маніяком“ контакт... Дуже непевні й небезпечно-шкідливі були ці „батьки-маніяки“.

Надзвичайно цікавою й переконуючою ілюстрацією до „отаманів“ був би опис подій, з початку 1919 року, на нашому протибольшевицькому фронті в районі Бірзули (одеський напрям), коли один із поважніших „отаманів-маніяків“, Божко, захопив був уся владу в цьому районі до своїх рук і чинив свій суд і розправу. На жаль, ця доба „отаманів“ чекає ще на свого літописця.

(Продовження буде)

ЙДЕ ВЕСНА

(Закінчення зі стор. 2-гої).

Югославію без прямої допомоги росія, то Москва може цілком розраховувати на те, що Захід не рухатиметься, або буде вагатися, а тим часом перемога буде досягнута. І здається така перспектива ходу подій цілком можлива — дуже вже приваблива ідея ліквідувати Тіта чужими руками без ризику для себе і не відразу, а разом з тим собі шляху для відступу в разі потреби. Видіє Європейська Корея — воює Китай, а Захід шукає шляхів, щоб допомогти агресорові підписати „почесний мир“. А про Совети ніхто ні гу-гу, ніхто й не згадує, хоч саме Совети з дієвним агресором, це там. Тут воюватимуть сателіти, а Захід шукатиме засобів, щоб допомогти сателітам підписати „почесний мир“, — про Совети теж ніхто не згадає, бо Совети можуть „образитись“ і Сталін оголосить нове „інтерв'ю“. Це приклад тих „принципів“, ось „Стокгольм Тідинген“ повідомляє: „Серед совєтських військ, що стоять в угорському місті Пом спалахнув бунт! Вже перекинувся бунт жорстоко придушено. 270 курсантів негайно розстріляно. Аргумент дуже серйозний саме для Політбюро, бо він показує „загнітання системи з середини“. І коли взяти оті бунти, маневри та крайнє збурення населення, твердо можна сказати, що погано там саме цієї весни. А тут? Тут панує переконання, що до „зудару не прийде“, що „мирне співжиття двох систем цілком можливе“ і дуже гарно, що ми цієї весни знаходимося тут. Може всім нам відікаєся з „земного раю“ пошастить перекопати Захід, що „мирне співжиття“ існує лише в головах „високих політиків“ і Захід нарешті чітко сформулює свою мету так багато разів урочисто декларовану, а саме: боротися, а не говорити, за волю всіх народів і кожної людини, — і це проведи в життя. Тоді всі 350 мільйонів населення Заходу одностайно стане до лав борців, а разом з ними стануть пліч-о-пліч і сотні мільйонів пригноблених Москвою народів, цих найвірніших спільників Заходу. Тоді і тільки тоді Захід буде переможцем і здобуде для всіх так бажану Свободу. І лише тоді всі люди на всій землі будуть без страху зустрічати весну, яка б вона не була, бо тільки вона несе з собою всі радості для всіх живих істот.

НАУКОВІ ЗАСІДАННЯ З ДОПОВІДЯМИ

Дня 14 квітня 1951 р. проф. О. Оглоблин дав доповідь „До проблеми західно-європейських зв'язків українського бароко Мазепинської доби“. Перебуваючи в південно-східній Баварії, доповідач зацікавився будівлями бенедиктинського монастиря біля Пассау, що виявляють подібність у структурі і стилі до українських барокових будівель, в яких відбилися впливи західноєвропейської архітектури базиліканського типу. Зайнявшись дослідженням історичних джерел, що відносять до цих будівель, він прийшов до переконання, що всі собори українського бароко, а далі виленський, віденський надвірний та згаданий баварський костел походять від одного будівничого, або від одної архітектури італійської школи. Найправдоподібніше цим архітектором був той самий Іван Баптиста, німецького чи італійського походження, який переніс на українську землю італійський бароковий стиль та зробивши на соборі Мгарського монастиря біля Лубен, збудований за Самойловича і Мазепи, а далі св. Миколая на Черв'яку і Богоявлення на Подолі в Києві, застосувавши також бароковий стиль у виленському соборі.

В дискусії проф. В. Січинський підтримав та доказав цю думку про зв'язки нашого бароко з Італією, зазначивши що Мазепинські пам'ятки ні досліджені досі відповідно, і то через вороже відношення до них царату й совєтів. П. Чубатий цікавився засягом барокового впливу на схід (по Із'юм), П. Богун-Чудинів розказав про свої відвідування українських барокових будівель, П. Міяковський звернув увагу доповідача на німецькі історичні джерела, що відносять до Івана Баптиста.

На тому засіданні проф. О. Андрушків представив учасникам свої нові критерії на дійсність, позитивність і негативність усіх коренів цілих національних функцій і доказав залежність положення коренів від коєфіцієнтів.

Дня 22 квітня д. р. д-р М. Стахів продовжував свою по-

передню доповідь на тему: „Соціологічна характеристика українських політичних партій у Східній Україні“. Це було на прилюдному зібранні Комісії Права й Суспільно-Економічних Наук.

Доповідач накреслив постановлення політичних організацій відпочатку XIX ст. та назвав їх ділом масонів. Першим політичним товариством в Україні назвав „Кирило-Методіївське Братство“. „Українські Громади“, що появились тут після 60-х років, були власне за гально-громадськими класами, здебільшого з культурно-національними за вданнями. Модерно організовані політичні партії появились у Східній Україні щойно на переломі XIX і XX сторіч. Доповідач дав огляд всіх українських політичних партій, яких число після другої революції зросло до 13. Всі вони були розвиненими й повними та мали тенденцію бути всенародними. Вузькокласовий характер однієї класи мали тільки марксистські з УСДРП і „хліборобські“ політичні організації. Визначаючи право на існування інших, були правдивими партіями. Всі відкидали терор і в'язовиство якої засіб політичної боротьби. Крім політичних творів, що повстали за злади Павла Скоропадського, всі партії були революційними в тому зміслі, що революцію розуміли як всенародне повстання більшості народу проти російського царату.

В партіях до кінця 1920 р. не міг виробитися особистий провід, наслідком того навіть державні органи в екекутиві складалися з колегіальних, а не одноособових установ (Директорія з 5 осіб як голова Держави).

Доповідач розглянув соціальний склад партій і спинився довше над ролю української інтелігенції в політично-партійному житті і означив її як позитивну, всупереч твердженням В. Липинського та М. Шаповалова.

В дискусії пл. І. Паливода, д-р Ріпський і Богун-Чудинів доповняли доповідь деккими заваженнями на основі своїх переживань.

Виклад про українське мовознавство в Стокгольмі

Стокгольм — УПК. На запрошення стокгольмського університету виступив професор Юрій Шерех 12-го лютого ц. р. науковий виклад про стан і завдання українського мовознавства в наші дні перед чільними репрезентантами шведської славистики стокгольмського і упальського університетів.

Це вперше визначний представник української науки промовляв до фахівців на форумі стокгольмського університету, і тому не дивно, що керівник славистичної катедри цього університету, професор Петер Арумаа, в своїй моту інтродукційному слові відзначив виклад як дуже визначну подію. Ми сьогодні масою рідку й небувалу нагоду, сказав проф. Арумаа, не тільки отримати авторитетне наслітлення актуальних проблем українського мовознавства, але й вітати серед нас професора Шереха, одного з передових українських науковців наших днів, якого прогресивні дослідники в ділянці не тільки українського, але й загального мовознавства вже здобули собі признання наукового світу.

В своїй ядерній одногодинній доповіді звернувшись проф. Шерех увагу на те, що з слов'янських мов мало досліджені мови словацька, білоруська й українська. Тимчасом саме в цих мовах існує багато особливо цікавих проблем: вони розвивались ненормально, сходяться і розходяться з іншими слов'янськими мовами, і це до деякої міри зумовило своєрідність їх розвитку. Для української мови напр. характерне явище гальмування, тобто коли явське мовне явище починає розвиватися, але не кінчається. Це явище української мови має великий інтерес для загального мовознавства. Причини цього явища складні. Деякі з них докладчик з'ясував рядом живих і переконливих прикладів:

ані російської, ані української, ані білоруської мови. Одним з головних актуальних завдань славистики являється випрацювання порівняльної граматики східно-слов'янських мов з функціональним підходом на тлі етнографічних і політичних сходжень і розходжень.

Дякуючи в кінцевому слові проф. Шерехові за його надзвичайно вартісний і цікавий виклад, проф. Петер Арумаа висловив надію, що нові для шведських учених думки, які докладчик розвинув, стануть стимулом для шведських славистів поглибити свої знання про українське мовознавство, або й присвятитися дослідю деяких проблем, на які він звернув увагу.

Крім викладу проф. Шерех відбув ряд зустрічей з славистами стокгольмського й упальського університетів та з студентами славистики стокгольмського університету. Зустріч з шведськими студентами організував на прохання останніх Український Академічний Клуб в приміщенні Українського Бюро.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками дванадцяти мільйонного Союзного майна!

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ В НЬЮ ЙОРКУ
(149 2-га Еве, Нью Йорк)
— повідомляє, що —
В НЕДІЛЮ, 20. ТРАВНЯ 1951 в годині 7. вечорі
— відбудеться —
ЗВІЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ КЛУБУ

Порядок дня:
1. Звіт уступаючої Управи.
2. Вибори нової Управи.
3. Віжучі справи.
Якщо в 7-й год. не буде статутної кількості членів, збори відбудуться годину пізніше.
Управа Клубу.

УВАГА! ГАРТФОРД, КОНН.!
Повідомляється членів **ВІДДІЛУ 277 У. Н. Союзу**, що **МІСЯЧНІ ЗБОРИ** відбудуться в неділю, 20. травня (May), в 2-й годині пополудні, в церковній салі. На цих зборах буде присутній головний секретар У. Н. Союзу п. Герман. Усі члени повинні явитись обов'язково, бо на них буде вибір ділового уряду.
ЗА ВІДДІЛ 277:
П. Хорнат, М. Курдина, С. Федірко, С. Вишнівський.

УВАГА! РАЧЕСТЕР, Н. Й. І ОКОЛИЦЯ!
Подается до відома, що **ОКРУЖНІ НАРАДИ** **СОЮЗОВИХ ВІДДІЛІВ** відбудуться **В СЕРЕДУ, 16. ТРАВНЯ (MAY 16) 1951 Р.** в 8-й годині вечорі в **САЛІ УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО КЛУБУ** при куліції Hudson and Wilson.
На ці збори повинні явитись члени делегати, які урядники Союзних відділів, члени та прихильники Українського Народного Союзу. Не забувайте, що в середу вечорі будуть масні наради, які скликає головний радний У. Н. С.
Василь Гусар, гол. радний УНС.

УВГАА! — БОСТОН І ОКОЛИЦЯ!
ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В БОСТОНІ
— влаштовує —
В СУБОТУ, ДНЯ 19. ТРАВНЯ 1951
в годині 8-й вечорі
в **ЗАЛІ "HAIRENICK BUILDING"** при 212 STUART ST., (готель Статлер)
ВЕСНЯНІ ВЕЧЕРНИЦІ
на які запрошують всіх, хто хочуть стрітнутися і разом провести веселий час. — Ввесь дохід призначений на допомогу-гопо-переселенку акцію ЗУАДК-У.
Управа.

УВАГА! — ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦЯ!
В НЕДІЛЮ, 20. ТРАВНЯ 1951 Р.
(May 20, 1951)
в **НОВІЙ АВДІТОРІ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦІЛОДЕННОЇ ШКОЛИ** при Clippert і Edward, Detroit, Mich.
— відбудеться —
ОДИНОКИЙ КОНЦЕРТ
відомої славної української співачки Львівської і Віденської опер

ЛЮБИ НІМЦІВ
Weinheimer з Rochester, N. Y.
При фортепіані п. **БОГДАН ПОРКО**.
Початок: 3:30 пополудні.
Прийдіть усі! Почуйте нову славну співачку і тим самим допоможете великому ділу — Новій Українській Католицькій Цілоденній Школі св. Івана Хрестителя в Дітройті.

УВАГА! — КЛІВЛЕНД І ОКОЛИЦЯ!
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКИХ ЗЛУЧЕНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
— буде влаштована —
В НЕДІЛЮ, 20. ТРАВНЯ 1951 Р.
У **ВЕЛИКІЙ САЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. ДОМУ**
2253 W. 14th St., Cleveland, O.
СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ
для вшанування сл. пам'яті Вождів Української Національної Революції
ГОЛОВНОГО ОТАМАНА СИМОНА ПЕТЛЮРИ І ПОЛКОВНИКА ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ
Початок академії в годині 5-й пополудні.
Просимо В.Ш. Громадян масовою участю засвідчити свою солідарність з їхньою Ідеєю боротьби за Самостійну Соборну Українську Державу.

ПРОТОКОЛ

3 Наряд Річного Засідання Головного Уряду У. Н. Союзу, що відбулося в днях 19-го до 22-го березня 1951 року, в готелі Статтлер, Нью Йорк, Н. Й.

2) (Продовження)
Звіт Головного Касієра У. Н. Союзу Р. Слободяна

Шановні Головні Урядники і Урядники!

Річний звіт фінансової господарки УНСОюзу, приготований на підставі цього загального річного звідування, яким висилається кожного року до аскураційних департаментів різних стейтів Злучених Держав і Канади. Подані таблиці охоплюють оба департаменти, а саме, департамент старших членів і дітей. В першій частині є подані приходи а в другій розходи. В доходах, а також у розходах нема подано, приміром, обороту з інвестицій продаж бондів, сплати членських позичок, сплати моргеджів, а знову у розходах нема подано купна бондів, членських позичок, або інвестицій моргеджів, бо цей оборот виказано в окремих табелях річного звіту, зладженого згідно з вимогами аскураційних департаментів стейтів.

ANNUAL STATEMENT OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION Inc., 1950

	Adult Mortuary Fund	Disability Fund	Misc. Trust Funds (Nat'l, Orphans, Concord, Old Age Home)	Juvenile Mortuary Fund	Expense Fund	Totals
Balance From Previous Year	\$9,458,513.19	\$153,575.07	\$160,612.34	\$1,070,949.17	\$323,407.32	\$11,167,057.09
Income from January 1, 1950 to December 31, 1950.						
Payments received from members during first 12 months of benefit protection of which all or a part is used for expense*	63,318.06	5,162.24	1,290.56	22,650.64	123,022.39	215,443.89
All other payments or premiums received from members*	775,632.19	34,488.08	8,622.02	145,150.92	212,245.64	1,176,138.85
Refunds applied per Item 13 (b) and (c), page 3	1,588.32	157.20	39.30	1,437.27	2,643.59	5,865.68
Net amount received from members	840,538.57	39,807.52	9,951.88	169,238.83	337,911.62	1,397,448.42
Gross interest on mortgage loans during the year	29,007.07	204.73	1,141.37	1,620.74	1,412.00	33,386.51
Gross interest on bonds \$278,958.79 less \$3,940.72 accrued interest on bonds acquired during the year	232,346.19	3,818.60	2,552.61	29,447.24	6,853.43	275,018.07
Gross interest on liens and loans on certificates of members	14,283.36			11.78		14,295.14
Gross interest on deposits in trust companies and banks	86.73					86.73
Gross income from society's property, including \$7,500.00 for society's occupancy of its own building	52,021.17				1,354.23	53,375.40
Total income from investments	327,744.52	4,023.33	3,693.98	31,079.76	9,620.26	376,161.85
Sales of lodge supplies					13.90	13.90
Sales of and Royalties from Publications			242.93		317.13	560.06
Income from Printing Plant					125,203.38	125,203.38
Grants returned to National Fund			107.98			107.98
Orphans Fund			5,558.43			5,558.43
Gross profit on sale or maturity of ledger assets, viz: (b) Bonds	1,612.60			18.75	103.90	1,735.25
Gross increase, by adjustment, in book value of ledger assets, viz: (b) Bonds (including \$1,569.75 for accrual of discount)	1,181.95	14.89	214.25	102.95	55.71	1,569.75
Total Income	\$ 1,171,077.84	\$ 43,845.74	\$ 19,789.45	\$ 200,440.29	\$ 473,225.96	\$ 1,908,359.28
Amounts carried forward	\$10,629,590.83	\$197,420.81	\$180,381.79	\$1,271,389.46	\$796,633.22	\$13,075,416.11
Amount brought forward	\$10,629,590.83	\$197,420.81	\$180,381.79	\$1,271,389.46	\$796,633.22	\$13,075,416.11

Disbursement from January 1, 1950 to December 31, 1950.						
Death Claims	304,662.66			3,821.00		308,483.66
Additional Accidental Death Benefits	100.00					100.00
Matured endowments	11,500.00			100.00		11,600.00
Total benefits paid	316,262.66			3,921.00		320,183.66
Surrender values	42,451.80			8,781.47		51,233.27
Refunds to members:						
(a) Paid in cash	87,373.01			6,816.58		94,189.59
(b) Applied to reduce payments				5,865.68		5,865.68
Total Benefits and payments made to members	446,087.47			25,384.73		471,472.20
Commissions and fees on payments by members: First Year \$56,002.56, Renewal \$45,321.00						
Compensation of managers and others not paid by commission for services in obtaining new benefit protection						
Field supervision and traveling expenses						
Athletics						
Medical examiners' fees \$200.00, Inspection of risks \$5,380.50						
Salaries of home office employees, No. 15						
Salaries and all other compensation of officers, trustees and committees						
Traveling and other expenses of officers, trustees and committees						
For collection and remittance of payments and dues						
Taxes, licenses and fees:						
(a) Insurance Department						
(b) Other State Taxes, including \$304.53 Social Security						
(c) Federal, including \$966.09 Social Security						
Rent for society's occupancy of its own building						
General office maintenance and expenses						
Advertising, printing and stationery						
Postage, express, telegraph and telephone						
Lodge Supplies						
Official publication						
Expense of Supreme Lodge meeting						
Other legal expenses						
Furniture and equipment						
Taxes, repairs and other expenses on real estate						
Bureau and association dues and assessments						
Books, newspapers and periodicals						
Insurance, except on real estate						
Actuarial & Statistical expense						
Voluntary Payments to Indigent Members						
National Fund						
Orphans Fund						
Concord Fund						
Bonds of Supreme Officers						
Operating expense of Printing Plant						
Gross loss on sale or maturity of ledger assets, viz: (b) Bonds	20					20
Gross decrease, by adjustment, in book value of ledger assets, viz: (a) Real Estate	7,266.92			233.08		7,500.00
(b) Bonds (including \$5,060.29 for amortiz. of premiums)	4,348.18	72.62	23.87	595.73		5,062.29
(c) Printing Plant & Equipment				3,568.10		3,568.10
Total Disbursement	\$ 495,072.27	\$ 33,195.83	\$ 25,305.73	\$ 25,980.46	\$ 575,841.02	\$ 1,155,195.31
Balance before transfers	\$10,134,518.56	\$164,224.98	\$155,076.06	\$1,245,409.00	\$220,992.20	\$11,920,220.80
Transfer to and from (net)	7,185.10					7,185.10
Balance	\$10,127,333.46	\$164,224.98	\$155,076.06	\$1,245,409.00	\$228,177.30	\$11,920,220.80

SUMMARY OF TRANSFERS						
Date of transfer	From the	To the	Amount			
February 1950	Adult Mortuary Fund	Expense Fund	\$ 15.00—Section 47 of By-Laws			
March 1950	Adult Mortuary Fund	Expense Fund	\$7,170.10—Section 47 of By-Laws			

LEDGER ASSETS			LIABILITIES, RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS.		
Book value of Real Estate	\$ 208,000.00	\$	Death benefits due and unpaid	\$ 4,702.92	\$
Mortgage Loans on Real Estate, first liens	718,526.54		Matured Endowment	4,207.79	
Liens, loans or other credits on certificates of members	360,152.38		Total claims	\$ 8,910.71	
Book value of Bonds	10,314,450.14		Salaries, rents, expenses, commissions, etc., due or accrued	20,199.45	
Deposits in trust companies and banks not on interest \$299,127.24; on interest \$5,848.55	304,975.79		Estimated amount due or accrued for taxes	339.33	
Printing Plant and Equipment	14,115.95		Unearned interest and rent paid in advance	149,733.27	
Total Ledger Assets		\$ 11,920,220.80	Estimated refunds declared or apportioned on certificates to and including Dec. 31, 1951	80.71	
NON-LEDGER ASSETS			Unearned subscription to official publication	98,000.00	
Gross interest accrued on Mortgages	\$ 4,399.97		Orphans Fund (in trust for beneficiaries under age)	3,778.59	
Gross interest accrued on loans to Certificate Holders	7,682.90		National Fund (not for insurance purposes)	78,193.72	
Gross interest accrued on Bonds not in default	74,630.13		Concord Fund (in trust for members of former Concord Society)	10,346.52	
Gross interest accrued on Deposits in Banks	43.86		Old Age Home Fund	4,603.58	
Total interest due and accrued	86,756.86		Total unpaid claims and other current liabilities	\$ 425,359.82	\$
Payments actually collected by subordinate Lodges not yet turned over to Supreme Lodge not over 60 days	15,372.24		Adult—Commis. Standard Ordinary 3%	7,521,553.00	
Gross Assets	\$ 12,022,349.90		Adult—Additional Accidental Death Benefits	3,090.00	
DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED			Juvenile—Standard Industrial 3 1/2%	742,123.00	
Deposits in suspended Banks	3,358.45		Total amount of all liabilities (incl. reserves)	8,692,125.82	
Book value of bonds over amortized or investment value	10,372.67		Reserve for Contingencies	450,000.00	
Liens, loans or other credits in excess of net value of individual certificates	8,464.21		Unassigned Funds	2,834,921.77	
Printing Plant and Equipment	14,115.95		Total to Balance with Admitted Assets	\$ 11,977,047.59	
Adjustment due to exchange on Canadian Currency	8,991.03		EXHIBIT OF CERTIFICATES		
Total Admitted Assets	\$ 11,977,047.59			Number	Amount
			Benefit certificates in force December 31, 1949	56,983	\$38,566,142.00
			Benefit certificates written during the year	8,710	\$7,720,060.00
			Benefit certificates revived during the year	2,928	\$1,841,414.66
			Totals	68,621	\$46,127,616.66
			Deduct terminated, decreased or transferred during the year	9,937	\$3,743,387.66
			Total benefit certificates in force Dec. 31, 1950	62,684	\$42,384,229.00

Benefit certificates terminated by death reported during 1950	416	312,883.66
Benefit certificates terminated by lapse reported during 1950	5,521	3,430,504.00

EXHIBIT OF DEATH CLAIMS		
	Number	Amount
Claims unpaid December 31, 1949	8	\$ 3,702.92
Claims reported during the year	416	\$ 312,883.66
Totals	424	\$ 316,586.58
Claims paid during the year	413	\$ 308,483.66
Balance	11	\$ 8,102.92
Saved by compromising or scaling down claims during 1950		1,400.00
Claims rejected during 1950	2	\$ 2,000.00
Claims unpaid December 31, 1950	9	\$ 4,702.92

EXHIBIT OF SICK AND ACCIDENT CLAIMS		
	Number	Amount
Claims reported during 1949	1	\$ 1,000.00
Totals	1	\$ 1,000.00
Claims paid during 1950	1	\$ 100.00
Claims rejected during 1950		\$ 900.00

EXHIBIT OF OLD AGE AND OTHER CLAIMS (ENDOWMENTS MATURED):		
	Number	Amount
Claims unpaid December 31, 1949	2	\$ 207.79
Claims reported during the year 1950	26	\$ 15,600.00
Totals	28	\$ 15,807.79
Claims paid during the year 1950	19	\$ 11,600.00
Claims unpaid December 31, 1950	9	\$ 4,207.79

VALUATION EXHIBIT AS OF DECEMBER 31, 1950.			
Mortuary Funds only			
	ADULT	JUVENILE	COMBINED
Total Admitted Assets	\$ 10,186,721.63	\$ 1,254,108.04	\$ 11,440,829.67
Reserve for Life Certificates	\$ 7,524,643.00	\$ 742,123.00	\$ 8,266,766.00
Claims and Accrued Liabilities	169,110.23	50,819.03	219,929.26
Reserve for Contingencies	450,000.00		450,000.00
Total Liabilities	\$ 8,143,753.23	\$ 792,942.03	\$ 8,936,695.26
Margin of Safety to Certificate-holders	2,042,968.40	461,166.01	2,504,134.41
Totals	\$ 10,186,721.63	\$ 1,254,108.04	\$ 11,440,829.67
The ratio of admitted assets to total liabilities at December 31, 1950 was	125.1%	158.2%	128.0%
The ratio of actual deaths to the expected deaths according to the mortality tables for the year 1950 was	75.5%	12.0%	70.9%
The rate of interest earned on benefit funds during the year 1950 was	3.05%	2.81%	3.03%
(Signed) WOLFE, CORCORAN AND LINDER, Actuaries			
(By) DAVID SILVERMAN.			

Зіставлення фондів старших членів і молодечого департаменту У. Н. Союзу за 1950 рік.

Посмертний фонд нових родів забезпечення збільшився	\$669,723.34
Резервний фонд збільшився	564.03
Заповнений фонд збільшився	10,649.91
Фонд безпеки інвестицій і смертності збільшився	3,042.19
Фонд Захисту-Сиротництва збільшився	1,292.00
Фонд посмертний молод. департаменту збільшився	174,459.83
Разом	\$859,731.30
Посмертний фонд старого роду забезпеч. зменшився	\$ 1,467.10
Адміністративний фонд старших членів зменшився	19,628.21
Конвенційний фонд зменшився	74,683.07
Народний фонд зменшився	2,358.03
Сирітський фонд зменшився	1,839.60
Фонд Згоди Братств зменшився	2,630.85
Адміністративний фонд молод. департ. зменшився	3,960.93
Разом	\$106,567.59

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Шість фондів У. Н. Союзу збільшилися	\$859,731.30
Сім фондів У. Н. Союзу зменшилися	106,567.59
Загальний приріст у фондах	\$753,163.71
Загальний масток У. Н. Союзу з кінцем 31. грудня 1950 року	\$11,920,220.80
Загальний масток У. Н. Союзу з кінцем 31. грудня 1949 року	11,167,057.09

Приріст майна за 1950 рік \$ 753,163.71

Виплати з адміністративного фонду старших членів і молодечого департаменту за 1950 рік.

Нагорода відділовим секретарям	101,323.56
"Свобода" за орган і „Юкрейніан Віклі"	57,000.00
Нагороди за нових членів	41,122.98
Платня помічників сил	38,515.25
Нагороди організаторам за нових членів	14,217.18
Платня головного уряду	13,100.00
"Свобода" за праці і друку	9,787.31
Актуар за оцінку грамот і інші праці	8,282.00
Чини за офіси У. Н. Союзу у власні домі	7,500.00
Кошти подорожі організаторів	7,437.34
Нагорода від. предс. і касієром за нових членів	6,033.00
Лікарі за нових членів	5,380.50
Відзнаки для членів	4,260.41
Кошти подорожі і репрезентації	4,245.35
Друк грамот і інші праці	3,803.71
Обиження вартості машин в друкарні	3,568.10
Видатки канцелярські на пошту	2,871.34
Машини і шафи для канцелярії У. Н. Союзу	2,072.45
Фотографічні знімки членських аплікацій	1,888.80
Кошти головної контролю У. Н. Союзу	1,630.50
Канцелярські прибори	1,485.58
Оголошення	1,129.00
Бонди головного уряду і помічників сил	982.63
Федеральний податок за помічні сили (Federal tax & Social Security)	966.09
Зладження статистики для оцінки грамот	756.23
Асекураційні департаменти стейтів за дозволи	712.00
Платинці книжечки	606.08
Телефон	575.78
Винайм і наплата машин в канцелярії У. Н. Союзу	520.02
Книги для відділів	503.50
Обезпечення помічників сил (State tax & Soc. Security)	307.70
Вкладки до добродійних організацій	305.00
Стейтовий податок за помічні сили	304.53
Спортова акція	284.23
Головний лікар	200.00
Кошти правні (представництво в Канаді)	175.00
Обезпечення від грабунку	160.00
Оплата за канадські чеки	112.25
Асекураційні журнали і видавництва	49.47
Стейтове обезпечення помічників сил (Workin. Comp.)	35.30
Вода	33.00
Кошти правні при виплаті посмертних запомог	20.00
Обиження вартості інвестицій в фондах	11.12
Історія України в англійській мові	11.00

Звіт Головного Касієра У. Н. Союзу Р. Слободяна

(Продовження зі стор. 5.)

Виплати з конвенційного фонду.

Кошти 22. звичайної конвенції	\$ 99,147.58
Друк конвенційних звітів	1,550.00

Разом \$100,697.58

Виплати з фонду безпеки інвестицій і смертності.

Податок, вода, світло й інші виплати на реальності інвестицій цього фонду	\$ 934.43
Обниження вартості інвестицій в реальностях	233.08
Обниження вартості інвестицій в бондах	8.77

Разом \$ 1,176.28

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Виплати з адміністративного фонду старших членів і молодечого департаменту	\$473,767.16
Виплати з фонду конвенційного	100,697.58
Виплати з фонду безпеки інвестицій і смертності	1,176.28
Разом	\$575,641.02

Виплати з народного фонду.

Стипендії для української молоді.

Відділ	Число стипендіатів	Сума	Відділ	Число стипендіатів	Сума
20	1	\$ 40.00	226	2	95.00
21	2	65.00	230	1	35.00
23	1	30.00	254	1	30.00
40	1	30.00	283	3	125.00
63	3	105.00	287	2	70.00
75	1	40.00	288	2	70.00
78	1	25.00	292	3	105.00
85	2	60.00	319	2	55.00
86	1	30.00	324	1	35.00
96	2	70.00	330	1	40.00
99	1	40.00	338	2	60.00
103	1	40.00	348	1	35.00
105	1	40.00	365	1	40.00
109	1	35.00	383	1	30.00
112	3	75.00	388	2	70.00
125	1	25.00	389	1	35.00
142	1	40.00	414	2	75.00
147	1	30.00	429	1	40.00
163	2	65.00	448	1	50.00
194	3	135.00	476	1	35.00
204	1	35.00			
210	2	60.00	Разом 64		\$2,245.00

Допомога добродійним і культурним установам.

Український Конгресовий Комітет	\$ 5,000.00
Український Католицький Семинар у Вашингтоні	1,000.00
На видання Енциклопедії Українознавства	350.00
Американський Червоний Хрест	250.00
Інститут Заочного Навчання при Укр. Університеті	200.00
Українська Дівоча вища Школа у Факс Чейс, Па.	150.00
Дім Старців у Слотсбург, Н. Й.	150.00
Українська Вища Школа в Стенфорд, Конн.	150.00
Сиротинець у Філадельфії, Па.	150.00
Український Православний Семинар у Філадельфії	150.00
Організація Оборони Лемківщини	100.00
Community Fund	100.00
Осередок Української Культури й Освіти в Канаді	400.00
Українська Вільна Академія Наук	150.00

Разом \$8,300.00

На видавництва в англійській мові.

Twentieth Century Ukraine	\$ 2,075.00
Ukraine Under Soviet	100.00

Разом \$2,175.00

Інші виплати.

Обниження вартості інвестицій в бондах	\$ 82.
--	--------

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Стипендії для української молоді	\$ 2,245.00
Допомога добродійним і культурним установам	8,300.00
На видавництва	2,175.00
Інші виплати	82.

Разом \$12,720.82

Зіставлення балансу старших членів і молодечого департаменту У. Н. Союзу за 1950 рік.

Стан чинний:			
Готівка	\$ 304,975.79	2.56%	
Моргеджі	718,526.54	6.03%	
Бонди	10,314,450.14	86.53%	
Позички членам	360,152.38	3.02%	
Реальності	208,000.00	1.74%	
Друкарня	14,115.95	12%	

Разом \$11,920,220.80

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпеч.	\$10,034,381.72	84.18%
Адміністративний фонд	82,603.98	69%
Конвенційний фонд	176.13	01%
Запомоговий фонд	164,224.98	1.38%
Народний фонд	11,146.11	09%
Посмертний фонд старого роду обезпеч.	76,697.95	64%
Резервовий фонд	16,253.79	14%
Сирітський фонд	88,334.82	74%
Фонд безпеки інвестицій і смертності	102,116.26	85%
Фонд Згоди Братства	4,599.91	04%
Фонд Захисту Сиротинця	50,995.22	43%
Посмертний фонд молод. департаменту	1,245,409.00	10.45%
Адміністративний фонд молод. департаменту	43,280.93	36%

Разом \$11,920,220.80

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпечення, посмертний фонд старого роду обезпечення, посмертний фонд молодечого департаменту і резервовий фонд разом	\$11,372,742.46	95.41%
Адміністративний фонд старших членів і адміністративний фонд молодечого департаменту разом	\$ 125,884.91	1.05%

Стан чинний:

Готівка в банках	\$ 304,975.79	2.56%
Моргеджі звичайні	654,907.07	5.49%
Моргеджі Федерал. Мешк. Адм.	63,619.47	53%
Бонди Злучених Держав	2,104,250.00	17.65%
Бонди Канадійські (державні)	262,967.12	2.21%
Бонди стейтові	501,006.32	4.20%
Бонди провінційні (канадійські)	269,264.41	2.26%
Бонди муніципальні	844,939.30	7.09%
Бонди залізничних компаній	848,510.39	7.12%
Бонди публічної вжиточності	5,407,601.35	45.36%
Бонди індустріальні	75,911.25	64%
Реальності	141,500.00	1.19%
Дім У. Н. Союзу	66,500.00	56%
Позички членам	360,152.38	3.02%
Друкарня	14,115.95	12%

Разом \$11,920,220.80

Зіставлення балансу і актив.

Баланс старших членів і молодечого департаменту У.Н.С. з кінцем 31. грудня 1950 року \$11,920,220.80

Активи не втягнені до загального мастику (Assets not admitted)

Відсотки платні на моргеджах (accrued)	\$ 4,399.97
Відсотки платні від позичок на членських грамотах (accrued)	7,682.90
Відсотки платні на бондах (accrued)	74,630.13
Відсотки платні на банкових депозитах (accrued)	43.86
Залегли місячні вкладки з відділів (not over 60 days)	15,372.24

Разом невягнені активи 102,129.10

Разом усі фонди і невягнені активи \$12,022,349.90

Обниження актив (deduct Assets not Admitted)

У замороженім банку	\$ 3,358.45
Бонди понад par value	10,372.67
Позички на членських грамотах суспендованих членів	8,464.21
Друкарня	14,115.95
Вирівнювання грошової різниці між канадійською і американською валютами	8,991.03

\$45,302.31

До перенесення \$11,977,047.59

Невиплачені посмертні запомоги	\$ 4,702.92
Невиплачені виплатні ендамент	4,207.79
Невиплачені нагороди за нових чл.	20,199.45
Падаток платний за помічні сили	339.35
Вкладки втрачені згори	149,733.27
Чинні заплачені згори	80.71
Дивіденди для членів на 1951 рік	98,000.00
Передплата „Свободи“ заплачена згори	3,778.59
Сирітський фонд	78,193.72
Народний фонд	10,346.52
Фонд Згоди Братства	4,603.58
Фонд Захисту-Сиротинця	51,173.92

416,449.11

Резерва якої вимагають аскураційні закони на обезпечення.

На обезпечення членських грамот в нових родах обезпечення і в старім роді обезпечення (Commissioners Standard Ordinary 3%) \$7,521,553.00

Резерва якої вимагають аскураційні закони на обезпечення подвійного обезпечення 3,090.00

Резерва, якої вимагають аскураційні закони на обезпечення дітей у молодечім департаменті У. Н. Союзу (Juvenile—Standard Industrial 3½%) 742,123.00

8,266,766.00

Разом \$8,692,125.82

Надвиплата резерви й інші фонди У. Н. Союзу 3,284,921.77

Разом \$11,977,047.59

Зіставлення резерви, якої вимагають аскураційні закони на обезпечення членських грамот У. Н. Союзу.

ФОНДИ: посмертний фонд нових родів обезпечення, посмертний фонд старого роду обезпечення, резервовий і посмертний фонд молодечого департаменту з кінцем 31. грудня 1950 року \$11,440,829.67

МЕНШЕ: невиклачені посмертні запомоги, вкладки заплачені згори, резерва на дивіденду і інші виплати 219,929.26

Спеціальна резерва на обезпечу членських грамот 450,000.00

РЕЗЕРВА, якої вимагають аскураційні закони для старших членів і дітей в молод. департаменті 8,266,766.00

Надвиплата резерви (28.0%) 2,504,134.41

\$11,440,829.67

Смертність членства У. Н. Союзу разом в обох департаментях 70.90%

Процентова приходи з інвестицій майна в обох департаментях до посмертних фондів в 1950 році були 3.03%

Зіставлення виплат посмертних запомог старших членів і молодечого департаменту У. Н. Союзу за 1950 рік.

Ч. членів	Сума
З кінцем 1949 року остало невиклачених посмертних запомог	8 \$ 3,702.92
В 1950 році померло	416 312,883.66

Разом 424 \$316,586.58

В 1950 році виплачено посмертних запомог 413 308,483.66

Остало до виплати 11 \$ 8,102.92

Полоджено компромісово 1,400.00

Відкинено 2 2,000.00

З кінцем 31. грудня 1950 року осталося невиклачених посмертних запомог 9 \$ 4,702.92

Виплати Ендамент старших членів і мол. деп. в 1950 році.

З кінцем 31. грудня 1949 року осталося невиклачених ендамент 2 \$ 207.79

В 1950 році вийшов реченець платності ендамент 26 15,000.00

Разом 28 \$ 15,207.79

В 1950 році виплачено ендамент 19 11,600.00

З кінцем 31. грудня 1950 року осталося до виплати 9 \$ 4,207.79

Виплати запомог з фонду запомогового.

В 1950 році виплачено запомог 1,022 на суму \$33,123.21.

НЕВИПЛАЧЕНІ ПОСМЕРТНІ ЗАПОМОГИ 31. ГРУДНЯ 1950.

Відділ	Дата смерті	Ім'я і прізвище	Місцевість	Сума	Причина не виплати
157	25 вересня 1928	Лешко Григорій	Wheeling, W. Va.	300.00	Брак адреси спадкоємців
65	8 травня 1940	Лешко Роман	Elizabeth, N. J.	200.00	Брак адреси спадкоємців
76	28 вересня 1940	Лисак Анна	Newark, N. J.	202.92	Правна перешкода
375	20 лютого 1949	Муневич Антін	Philadelphia, Pa.	500.00	Брак адреси спадк.
211	1 серпня 1949	Варгел Марія	Stapleton, N. Y.	500.00	Брак адреси спадк.
75	17 липня 1950	Чмир Євген	Detroit, Mich.	1,000.00	Правна перешкода
191	17 листопада 1950	Крушельницький Носиф	Troy, N. Y.	500.00	Брак смертних докум.
163	16 грудня 1950	Семен Марія	Philadelphia, Pa.	500.00	Брак смертних докум.
145	31 грудня 1950	Сливчук Микола	Altoona, Pa.	1,000.00	Брак смертних докум.

Разом \$4,702.92

ВИКАЗ ТИХ ПОСМЕРТНИХ ЗАПОМОГ, ЩО НЕ БУЛИ ВИПЛАЧЕНІ В ПОВНІ СУМІ.

Від.	Сума обезп.	Виплачено	Ім'я і прізвище	Місцевість	Причина не виплати
370	1,000.00	100.00	Павлішин Микола	New Haven, Conn.	Не був повноправним членом
208	1,000.00	0.00	Кініс Іван	Woonsocket, R. I.	Не був повноправним членом
241	500.00	250.00	Вейко Максим	Central Falls, R. I.	Не був повноправним членом
175	500.00	250.00	Наташкін Василь	Detroit, Mich.	Не був повноправним членом
109	1,000.00	600.00	Синк Едвін	Bentleyville, Pa.	Поповнив самогубство

ВИКАЗ ТИХ ПОСМЕРТНИХ ЗАПОМОГ ПОДВІЙНОГО ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЩО НЕ БУЛИ ВИПЛАЧЕНІ В ПОВНІ СУМІ

Від.	Сума обезп.	Виплачено	Ім'я і прізвище	Місцевість	Причина не виплати
370	1,000.00	100.00	Павлішин Микола	New Haven, Conn.	Не був повноправним членом

НЕВИПЛАЧЕНІ ЕНДАМЕНТИ 31. ГРУДНЯ 1950 Р.

Від.	Ім'я і прізвище	Сума	Від.	Ім'я і прізвище	Сума
145	Корсан Михайло	\$ 136.89	165	Пелехата Марія	500.00
205	Навроцький Павло	70.90	187	Занкевич Павло	500.00
237	Вронський Павло	500.00	206	Коцюбинський Василь	1,000.00
281	Медзак Іван	500.00			
239	Гатала Лілія	500.00			
239	Пеннінг Флоренс	500.00			

Разом \$4,207.79

Зіставлення інвестицій старших членів і молодечого департаменту У. Н. Союзу за 1950 рік.

Готівка

Готівка з кінцем грудня 1949 р. осталося \$ 389,090.27

Від 1. січня до 31. грудня 1950 р. депоновано 2,103,157.39

Відсотки з банків 86.73

Разом \$2,492,334.39

Виплачено в 1950 році 2,187,358.60

Готівка з кінцем 31. грудня 1950 року осталося \$ 304,975.79 2.56%

Моргеджі

З кінцем 31. грудня 1949 р. було інвестовано в моргеджах \$ 761,471.19

В 1950 році інвестовано в моргеджах 20,200.00

Разом \$ 781,671.19

В 1950 році сплачено моргеджів на суму 63,144.65

З кінцем 31. грудня 1950 р. осталося на моргеджах \$ 718,526.54 6.03%

Інвестиції в бондах

З кінцем 31. грудня 1949 р. було інвестовано в бондах \$ 9,427,591.35

В 1950 р. закуплено бондів 962,887.68

Заробок на бондах 1,735.25

Підвищено вартість інвестицій в бондах 1,569.